

ПРОГРАМИ И КОНСПЕКТИ ЗА ЧЕТВЪРТА ПКС

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:

1. Изпитът е се провежда в писмена форма.
2. Подготовката за темите и начина на протичане на изпита се коментират още по време на консултациите (при провеждане на подготвителните курсове).
3. Темите по проблемна област „Педагогика на обучението” са представени общо за всички учебни предмети в училище/образователни направления в детската градина), като кандидатът трябва да ги конкретизира към образователната степен и учебните дисциплини, по които преподава (или към образователни направления в ДГ).
4. Темата, която кандидатът избира за разработи по време на изпита е свързана с неговата педагогическа дейност. Продължителността на писмения изпит е 2 астрономически часа.
5. В зависимост от професионалния профил на кандидата темата се разработва така:
 - Кандидатите с полувисше образование разработват тема въз основа на учебното съдържание за V–VIII клас.
 - Кандидатите с висше образование могат да разработят тема въз основа на учебното съдържание в V–VIII или IX–XII клас (по избор).
 - Учителите в началното училище разработват тема въз основа на учебното съдържание по учебен предмет по избор.
 - Учителите в детската градина разработват темата въз основа на образователното съдържание на едно образователно направление (по избор).
 - Учителите в професионалните училища разработват тема въз основа на избрана от тях учебна дисциплина от професионалното направление, по което преподават.

ИЗПИТНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА ПКС

програма 1	педагогика на обучението по (учебен предмет в училище/образователно направление в детската градина)
област 1	педагогика на обучението
за кандидати с професионален профил/ длъжност	учител в детска градина; учител в училище (учител в началното училище, учител в прогимназиален етап; учител в гимназиален етап); ресурсен учител, възпитател=учител ЦДО, корепетитор; специалист в държавни и в общински обслужващи звена/центрове, които извършват дейности по обучението и възпитанието на деца и ученици, ръководител на компютърно-информационен център

Тематичен конспект за придобиване на IV ПКС по програма 1.

1. Представяне на целите и задачите на обучението по (учебен предмет/образователно направление) на съвременното училище.
Съдържателни параметри: Обосновка на целите в съответствие с актуалната нормативна база (Закон за предучилищното и училищното образование, 2016 г., правилници, Наредби на МОН за общообразователното съдържание, 2016г. и др.).

<p>2. Характеристика на образователното съдържание по/учебен предмет или образователно направление в детската градина).</p> <p>Съдържателни параметри: Познаване на Наредби на МОН за образователното съдържание (...). Характеризиране на ДОС по (учебен предмет: съответно Наредба № 11 /или Наредба 5 за предучилищно образование). Планиране на система от задачи в съответствие с ДОС в дадено образователно ядро на учебната програма (формулиране на конкретни задачи по дадена урочна тема).</p>
<p>3. Основни учебни форми и допълнителни форми на обучението по (учебен предмет/образователно направление). Видове уроци /видове педагогически ситуации в детската градина. Общо описание (структура) на урока за нови знания (или на обучаваща педагогическа ситуация).</p> <p>Съдържателни параметри: Що е учебна форма? Кои са основни и кои са допълнителните учебни форми? Същност на основната учебна форма и спецификата и в обучението по (учебен предмет/образователно направление). Съвременна организация на основната форма за обучение. Представяне на допълнителни форми за обучение по (.....).</p>
<p>4. Учебни методи и похвати в обучението по (учебен предмет/образователно направление). Съдържателни параметри: Що е метод и що е похват? Класификация на методите. Специфични похвати в обучението по(групи похвати, примери). Същност (описание) на един учебен метод (по избор). Описание на собствен педагогически опит за използване на учебни методи в примерна урочна тема (или тема за педагогическа ситуация – по избор).</p>
<p>5. Учебната документация в обучението по ... (учебен предмет или педагогическа ситуация) Съдържателни параметри: Видове учебна документация /учебна програма/програмни дидактични системи. Съвременният учебник по; Видове учебно-помощна литература. Интерактивността на съвременния учебник, електронен учебник и др. Текущо планиране на учебния процес: представяне на модел на план-конспект на урок по /или план-конспект на педагогическите ситуации в детската градина).</p>
<p>6. Методика на формиране на понятията в обучението по ... (...).</p> <p>Съдържателни параметри: Описание на основни научни понятия, които се овладяват в резултат от обучението по (предмета, в даден клас/възрастова група обучаеми). Представяне на специфични за учебния предмет варианти и начини на въвеждане на понятията пред учениците (или при формиране на елементарни представи у 3-7-годишните деца). Конкретни методически изисквания при овладяване на научната терминология и определенията на понятията в обучението по (...).</p>
<p>7. Методика на развиване на умения за изказване на съждения и умозаклучения (изводи, хипотези, аргументиране, доказване) в обучението по (...).</p> <p>Съдържателни параметри: Що е съждение и умозаклучение? Подходи и методи за овладяване от учениците на специфичната компетентност в резултат от обучението по учебния предмет (езикова компетентност, математическа компетентност, дигитална компетентност, природонаучна компетентност или др.).</p>
<p>8. Методика на решаване на задачи (проблеми, казуси или др.) и обосноваване верността на твърдения, специфични за учебния предмет. Методи за решаване на задачи (типове задачи, специфични за учебния предмет).</p>
<p>9. Специална методика на изучаване на знания от отделните образователни ядра в учебната програма по ... (учебен предмет/образователно направление).</p> <p>Съдържателни параметри: Познаване на учебната програма и образователните ѝ модули (ядра) за даден учебен предмет (или образователно направление в детската градина. Описание на образователните задачи на едно образователно ядро (по избор). Представяне на основни методи и похвати за изучаване на знания по това ядро и развиване на умения в обучаемите.</p>
<p>10. Съвременни подходи в обучението по (..) за формиране на ключови компетентности у обучаемите.</p>

<p>Съдържателни параметри: Приложение на интердисциплинарния подход в обучението поПриложение на ИКТ в обучение за овладяване на дигитална компетентност. Приложение на конструктивния, изследователския подход и други подходи.</p>
<p>11. Съвременни подходи, методи и средства за контрол и оценка на постиженията на обучаемите (видове изпитване, ученическо/детско портфолио, дидактически тестове и др.).</p>
<p>Забележка: На изпита кандидатите може да носят и да използват учебник/учебно помагало по определен учебен предмет (по избор) като основа за разработване на изтеглената тема. Литературата за подготовка за изпита е свързана с различните методики на обучение по ... (учебен предмет /образователно направление в детската градина). Поради голямото количество предметни области тук не е възможно да се представят списъци с конспекти по всяка методика на обучението.</p>

програма №2	Дидактика и теория на възпитанието; специална педагогика; социална педагогика, психология (възрастова, педагогическа, личностна)
област 2. област 3.	дидактика, педагогика, психология
за кандидати с професионален профил/ длъжност	учители, възпитател-учител ЦДО, училищен педагог, ресурсни учители, учители от център за подкрепа за личностно развитие,учител в специално училище, логопед, педагогически съветник, социални педагози, експерт в кабинет по професионално ориентиране, специалист в държавни и в общински обслужващи звена, които извършват дейности по обучението и възпитанието на деца и ученици
Тематичен конспект за придобиване на IV ПКС по програма 2.	
1. Познаване и прилагане на нормативните актове на МОН (закони, правилници, наредби, учебни програми) за съответна образователна степен и етап.	
2. Характеризиране на ДОС съгласно Наредба № 11/(или Наредба 5 за предучилищно образование) за оценяване на резултатите от обучението на учениците/децата (изисквания, критерии, процедури, прилагане на инструментариум за диагностика на постигнатите резултати).	
3. Специфика на организацията на уеща среда (в ДГ или в Училище).	
4. Параметри на педагогическите взаимодействия, ориентирани към личността на детето/ на ученика.	
5. Подходи и методи за организиране на педагогическите взаимодействия с децата в ДГ/ с учениците в училище.	
6. Характеристики на учебния процес (съдържание, организация, учебна документация, качество на преподаване, мотивация на учениците, ресурсно осигуряване, обвързаност с практиката).	
7. Технология и организация на уроците (технологични решения при организиране на видовете уроци (или педагогическите ситуации в детската градина).	
8. Измерения на компетентностния подход и начини за прилагане в обучението.	
9. Портфолио на детето в ДГ/ на ученика в училище – същност, видове, основни структурни компоненти	
10. Портфолиото на учителя – същност, видове, основни структурни компоненти	
11. Психологическо и личностно развитие в детско-юношеска възраст (психично (познавателно, емоционално и социално) развитие на децата в начална училищна възраст, психично развитие на децата в средна училищна възраст, психично развитие на децата в горна училищна възраст).	
12. Особенности на педагогическото общуване (педагогически стил и култура на общуване на учителя, междуличностни контакти и отношения по време на учебния процес, ефективна	

комуникация между учител и ученици, прилагане на нормите на българския книжовен език, професионални взаимоотношения с колеги, работни екипи на институции и други педагогически специалисти).
13. Работа с дигитални дидактически средства (механизми за приложение на ИКТ в образователния процес, прилагане на техники и насоки за работа на обучаемите /ученици – деца/ с ИКТ).
14. Стратегии на работа на учителя в клас и по време на самоподготовката (взаимодействие, разбирателство и резултатно сътрудничество между учител и възпитател, планиране и подпомагане самоподготовката на учениците).
15. Организация на учебната среда за работа с деца със специални образователни потребности (познаване на специфичните потребности на деца със СОП, изготвяне на индивидуален план и планиране на дейности за работа).
16. Учителската професия - мисия, проява на инициативност и иновативни практики и др.).
17. Технологии на взаимодействие между училището и семейството (форми на екипно сътрудничество/комуникация между училището и семейството, конструктивни подходи на сътрудничество, ангажираност и приобщаване на родителите за постигане на образователните цели, работа със семейства от етнически малцинствени групи).
18. Особенности на междуинституционалното сътрудничество (функции, ангажименти, отговорности на междуинституционалното сътрудничество, екип за подкрепа и личностно развитие, изготвяне на споразумения за сътрудничество, изпълнение на съвместни инициативи, проекти и др.).
Литература:
1. Алексиева (2017): Алексиева, М. Съвременни проекции на началната училищна педагогика
2. Алексиева (2016): Алексиева, М. & Модел за изграждане на мултикултурна образователна среда в началното училище, ИК „Янита“, К. 2016
3. Алексиева (2006): Алексиева, М. Взаимодействията „семейство-училище“, Ирита Принт, Казанлък, 2006
4. Алексиева (2007): Алексиева, М. Учителят на малкия ученик, Ирита, Казанлък, 2007
5. Алексиева (2015): Алексиева, М. Подходи към ученето и начинът на организиране на обучението в контекста на социалните и на техническите промени, сп. Съвременна хуманитаристика, 2/2015
6. Алексиева (2016): Алексиева М., Специфика на средата за учене в началното училище в процеса на изграждане на учебната дейност, в: Сборник «30 години Факултет по педагогика в СУ», УИ «Св. Кл. Охридски», С., 2016
7. Балтаджиева (2000): Балтаджиева Й. Психология на общуването, „Диамант“, Б., 2000
8. Бузов (2004): Бузов, Е. Мениджмънт на занималнята и класната стая, С., 2004
9. Бузов (2016): Бузов Е. Четирите стени на училището, С. 2006
10. Василева (2002): Василева, Е. Детето в началното училище, Просвета, С., 2002
11. Василева (2004): Василева, Е. Съвременното начално училище – реалност и предизвикателства, УИ „Кл. Охридски“, София, 2004
12. Василева (2004): Василева, Е. Урокът в началното училище. Свят 2001, 2004
13. Вълчев (2004, 2006): Вълчев, Р. Интерактивни методи и групова работа. С., 2004, 2006
14. Вълчев (2012): Вълчев, Р. Предизвикателства пред ученето за цял живот в условията на прехода, сп. Съвременна хуманитаристика, БСУ, 2/2012
15. Вълчев (2013): Вълчев, Р. Глобално образование, Книга за учителя, втора част, Център „Отворено образование“, 2013
16. Ганева (2017): Ганева, З. Физическо възпитание в детската градина и в началното училище, Б., 2017
17. Ганева (2009): Ганева, М. Децата в социалната система на холистичния контекст, https://detstvzadecata.wordpress.com , 2009

18. Гатоу (2010): Гатоу, Дж. Затыпяване. Скрытата цел на държавното образование, „Изток-Запад“, С. 2010
19. Гатоу (2011): Гатоу, Дж. Оръжия за масово обезличаване, „Изток-Запад“, С. 2011
20. Герганов, Е. Класически и съвременни форми и методи на обучение, http://www.nbu.bg
21. Де Боно (2010): Де Боно, Е. Как да развием творческото си мислене, Locus, 2010
22. Дюркем (2006): Дюркем, Е. Да мислим възпитанието, Сонм, С., 2006
23. Закон за предучилищното и училищното образование, Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016
24. Митева (2004): Митева, П. Формиране на социални умения. Изд. ИК”М-8-М”, 2004
25. НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците Обн. - ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г., в сила от 20.09.2016 г.; изм. и доп., бр. 78 от 29.09.2017 г., в сила от 29.09.2017 г.
26. НАРЕДБА No 15 от 22.07.2019 г., обн., ДВ, бр. 61 от 2.08.2019 г., в сила от 2.08.2019 г.
27. Робинсън (2010): Робинсън, К. Елементът: Как всичко се променя, когато откриете страстта си, ROI Communication, 2010
28. Робинсън (2010): Робинсън, К. Креативните училища, РААБЕ България, 2017
29. Христозова (2018): Христозова, Г. Обучението по български език в 1-4 клас (граматика, правопис, правоговор и пунктуация), ЕКС-ПРЕС, Г., 2018
30. Христозова (2003): Христозова, Г. Учебната задача по български език, Т. Калоянов, Б., 2003